

Bojan Samson

GRADSKI MANGUPI

Dok čitam pesničku zbirku *Neka*,
hvala Nebojše Vasovića, setim se
 priče o tome kako se potukao sa
 moderatorom na jednoj književnoj
 večeri. Kažu za Vasovića da je zajeban
 tip, a i poezija mu deluje nekako...
 Šta ja znam: mangupski! Ipak je čovek
 krenuo na Kiša! A i Kiš je, kažu, bio sličan
 Vasoviću: mangup i kavgadžija! Onako,
 na kafanski način. Zamislite da je Kiš
 danas živ, pa da kao slučajno naleti na
 Vasovića u nekoj kafani! Verovatno bi
 razgovor tekao u fazonu: „Šta si ti ono
 protiv mene... A, kulovčino!“ Sigurno bi
 pao neki dobar fajt ispred kafane:
 šibali bi se Kiš i Vasović kao pravi
 mangupi sa vrelog gradskog asfalta!
 I siguran sam da bi bilo mnogo onih
 koji bi rado gledali kako teče prava
 pesnička krv po asfaltu. Dovoljno dugo
 su je tražili između stihova pesama.
 Treba pregaocima dati zasluženu nagradu.

PLODOVI VERE

Igrom slučaja, upoznao sam pre
 par godina jednog Iračanina, mnogo
 dragog i simpatičnog momka. Zvao
 se Vakas. Iračani, kao i sav arapski svet,
 jesu izuzetno ljubazni i kulturni ljudi:
 sipaju vam hranu u tanjir prilikom
 prvog susreta, i tome slično. Družio
 sam se Vakasom izvesno vreme,
 sporazumevao se sa njim na mom

tragikomičnom engleskom kako sam najbolje znao i umeo, a on je bio stvarno znatiželjan i svestran čovek. Čak je pokušavao da za tih nekoliko meseci nauči srpski. Jednom me je pitao ko je najveći srpski pesnik. Bez mnogo razmišljanja sam mu odgovorio da je to Njegoš. „Odlično, od sada je moje srpsko ime Njegoš“, slavodobitno je uzviknuo Vakas. Blago sam se nasmešio na to. Stvarno nisam imao srca da razbijam čoveku iluzije objašnjavajući mu da je uzeo ime pisca čije glavno delo pokušava da opravda pokolj par stotina (ili hiljada – nikada nisam bio stručnjak za Njegoša), dakle pokolj par stotina ljudi koji su primili pogrešnu veru. Vakasovu veru, naravno.

Vakas, neznanje je poput vrta u kojem cvetaju plodovi vere. Tako to ide: svako neguje svoj vlastiti vrt.

ŠLIHTANJE

Gledam naslovnicu
nekada solidnog
književnog časopisa:
nacionalni klasik
zagledan u večnost.
Previše je onih koji su se
prećutno udružili radi
grupnog uvlačenja u
dupe gospođici Smrti.
Očekuju poštedu,
ili tako nešto.
Oni verovatno ne znaju
da jedino Smrt jeste
apsolutno i nepromenljivo
imuna na šlihtanje.
Večita analna devica.
Kod nje nema povlašćenih.

MIDNIGHT RIDER

Porta je pravo mesto za otpadanje
i cuganje: upoznaš razne ljude.
Tu je bio jedan tip kojeg ću
ovom prilikom zvati *Midnight Rider*.
Bio je zaista opušten, slobodan,
jednostavan i otvoren kao retko ko.
Imao je dobru priču, bio je inteligentan,
pa čak i pomalo obrazovan, i umeo je
da se približi čoveku. Pričao je da
svaki čovek ima svoju suštinu,
svoju ulogu u ovom svetu koje treba biti
svestan i koju treba obavljati da bi bio
istinski srećan. „Eto ti, recimo. Ti si u
stvari pesnik.“ Pomislih da je tip
neverovatan jer mu ništa nisam spominjao
o tome. „Kada prihvatiš svoju suštinu,
sve će biti mnogo lakše i smislenije.
Tada ćeš moći raditi i kao pekar, ali ćeš
uvek biti svestan sebe i svog mesta u svetu.
I tada ti neće biti potrebna ta bradica koju
sada nosiš.“ Nikada više nisam sreo
Midnight Ridera, iako sam proveo još
mnoge noći u Porti tragajući za
sopstvenim *plodovima bdenja*.
I ponekad nema razlike između
hleba i pesme, sve dok si u stanju
da se predaš samozaboravu.
A onda možeš bez problema uputiti
pogled ka zvezdanom nebu.
Jer, sećanjem ti ionako ne vladaš.
Sećanje vlada tobom.

DŽO

Kada je Nidžica držao *Poetarium* u kafetu
Ždral, visio je sa nama na cugi jedan
simpatičan lik, ali mnogo gadan alkos.
Zvali smo ga Džo. On se oduševljavao
mojim pesmama i polagao je u mene velike
nade. „Samsone“, govorio mi je, „ti si
odličan srpski pesnik, iako nisi Srbin. Ali da
bi napisao svoje najveće pesme, moraćeš
propasti, spustiti se na samo društveno dno,
kao recimo ja. Tek tada, kada zaviriš sebi
u dušu, spoznaćeš istinsku poeziju.
Spusti se dublje, Samsone, dublje, na dno...
Daj mi socijalu, Samsone, to mi treba!...
I jedno piće na tvoj račun, ako nije problem.“
Jednom se baš razočarao kada sam na
Poetariumu pročitao neke kraće pesme, nešto
mnogo bliže lirici od onoga na šta je on
navikao. „Samsone, ne treba mi haiku! Ne
trebaju mi ljubavna baljezganja! Daj mi
socijalu, Samsone! Dublje, Samsone, spusti se
dublje! Na dno!... Mnogo te volim, družo,
časti me jednim pivom.“ Žudeći za pesničkom
dubinom, Džo nije shvatao jedno: otkrivanje
dubina manje zavisi od životnog iskustva, a
više od pesničkog alata. Ipak, nisam imao
priliku da mu to objasnim jer je on već
odavno, poput gavrana, nadvio krila nad
Ždralom i odleteo iz naših malih,
pesničkih života. Postao je preparirana
ptica, napunjena bezbojnom
simbolikom i bezukusnom metafizikom.
Hej, Džo, ne razlikujemo se mnogo mi
pesnici od vas ostalih! Nekakve dubine u
sebi svi smo svesni: neko više, a neko manje.
Na dnu smo bili, ili ćemo tek stići
tamo. Mnogi od nas su bar jednom pokušali
napisati haiku. Svi se pomalo ložimo na
ljubavna baljezganja, samo to ne
priznajemo. A na pesnički alat
niko od nas ne bi smeo da se žali.